

|                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                        |
|--------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ümumi məlumat</b>                 | <b>Fənnin adı, kodu və kreditlərin sayı</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | HIST 367 Orta əsrlər tarixi, 6 AKTS                                                                                                                    |
|                                      | <b>Departament</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Tarix və Arxeologiya departamenti                                                                                                                      |
|                                      | <b>Proqram (bakalavr, magistr)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Bakalavr                                                                                                                                               |
|                                      | <b>Tədris semestri</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 2025/26-cı tədris ilinin payız semestri                                                                                                                |
|                                      | <b>Fənni tədris edən müəllim (lər)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ceyran Məmmədova                                                                                                                                       |
|                                      | <b>E-mail:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <a href="mailto:j.mammadova@khazar.org">j.mammadova@khazar.org</a><br><a href="mailto:mammadovaceyran1994@gmail.com">mammadovaceyran1994@gmail.com</a> |
|                                      | <b>Telefon:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                        |
|                                      | <b>Mühazirə otağı/Cədvəl</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                        |
|                                      | <b>Məsləhət saatları</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>Müəllimin təyin etdiyi vaxtda</b>                                                                                                                   |
| <b>Prerekvizitlər</b>                | <b>Yoxdur</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                        |
| <b>Tədris dili</b>                   | <b>Azərbaycan dili</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                        |
| <b>Fənnin növü (məcburi, seçmə)</b>  | <b>Məcburi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                        |
| <b>Dərsliklər və əlavə ədəbiyyat</b> | <p><b>Əsas dərsliklər:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Müəllimin mühazirəsi.</li> <li>2. Orta əsrlər tarixi. Y.M. Mahmudovun tərcüməsi. Bakı 1988. I cild (dərslik)</li> <li>3. Orta əsrlər tarixi (Avropa erkən orta əsrlərdə). Mahmudov Y. M. Bakı, 2012 (dərslik)</li> <li>4. Orta əsrlər tarixi. Gözəlova Y.H. Bakı, 2008 (dərs vəsaiti)</li> <li>5. Orta əsrlər tarixi (Son orta əsrlər və ya Erkən Yeni dövrün başlanğıcı). Çağlayan Y.H, Məmmədova N.B, Zeynalova S.Ə. Bakı, 2017 (dərs vəsaiti/mühazirə mətnləri)</li> <li>6. Orta əsrlər tarixi (son orta əsrlər-yeni dövrün başlanğıcı, XVI-XVII əsrin birinci yarısı), Vüsalə Veysəlova, Gəncə, 2012 (dərs vəsaiti)</li> <li>7. Avropa tarixi. J.M.Roberts. Çevirmen. Fethi Aytuna.İnkilap Kitabevi. İstanbul 2010.</li> <li>8. Rus və Bizans tarixində Vərglər (IX. yüzyıldan XIII. yüzyıl başlarına kadar). Jeyran Mammadova. İstanbul 2021. (pdf)</li> <li>9. Polşa Tarixi (Ən Qədim Zamanlardan Bu Günlərimizədək). A. Dıbkovskaya, M. Jarın və Y. Yarın. Tərcümə edən Habil Məmmədov. Bakı 2010.</li> </ol> <p><b>Əlavə dərsliklər:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>10. İkinci Haçlı Seferi (1147-1148), Ebru ALTAN, TTK 2003.</li> <li>11. Haçlı Seferləri Tarihi (I, II, III-cü cild), Çevirmen Fikret İŞILTAN, TTK 1992.</li> <li>12. Rusya Tarihi (Başlanğıçtan 1917'e kadar). Akdes Nimet Kurat. TTK. Ankara 1987.</li> <li>13. Jeyran Mammadova, The Fourth Crusade, deviated from its goal, Global science. Development and novelty. Collection of scientific papers on materials X International Scientific Conference,Munich, December 25, 2019 Part 2 Ed. SPC "L-Journal", 2019, pages 58-60.</li> </ol> |                                                                                                                                                        |

|                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                       |                         |
|-----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|-------------------------|
| <b>Kursun təsviri və məqsədləri</b>           | <p>“Avropanın orta əsrlər tarixi” ali tarix ixtisasında tədris olunan önəmli fənlərdən biridir. Fənnin tədrisini zəruri edən önəmli amil-Avropa qitəsində yaşayan xalqların erkən orta əsrlər dönməmindən etibarən son orta əsrlər dönməsinə kimi siyasi, iqtisadi və sosial həyatlarını əks etdirməsidir. Həmçinin bu kurs o dövürdə Avropa coğrafiyasında yaşanan siyasi hadisələrin modern dünyaya olan təsirini əks etdirir.</p> <p>Kursun məqsədi orta əsrlər tarixi haqqında tələbələrdə mühüm məlumatları ötürmək, o dövürə aid tarixi hadisələrin qaranlıq tərəflərini aydınlatmaq, Avropa coğrafiyada yaşanan siyasi, iqtisadi və sosial hadisələrin təhlili vasitəsi ilə tələbələrin dünya görüşünü və analiz etmə qabiliyyətlərini inkişaf etdirməkdir.</p> |                                                       |                         |
| <b>Tədrisin (öyrənmənin) nəticələri</b>       | <p><b>Fənnin ümumi tədrisi prosesində tələbələrdə:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Avropanın orta əsrlər tarixi haqqında dərin və obyektiv təsəvvür yaranacaq</li> <li>• Avropada dövlətçiliyin yaranması və inkişafına təsir edən amillər analiz ediləcək</li> <li>• Avropa monarxlarının apardığı xarici və daxili siyasəti haqqında məlumatları daha da genişlənəcək</li> <li>• Orta əsrlərdə baş verən hadisələr siyasi və iqtisadi yöndən təhlil ediləcək</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                       |                         |
| <b>Tədris metodları</b>                       | <b>Mühazirə</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | X                                                     |                         |
|                                               | <b>Qrup müzakirəsi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | X                                                     |                         |
|                                               | <b>Praktiki tapşırıqlar</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | X                                                     |                         |
|                                               | <b>Praktiki məsələnin təhlili</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | X                                                     |                         |
|                                               | <b>Digər</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | X                                                     |                         |
| <b>Qiymətləndirmə</b>                         | <b>Komponentləri</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Tarix/son müddət</b>                               | <b>Faiz (%), bal</b>    |
|                                               | <b>Aralıq imtahanı</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>Noyabr</b>                                         | <b>30 bal</b>           |
|                                               | <b>Aktivlik</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Semestr boyunca</b>                                | <b>5 bal</b>            |
|                                               | <b>Yoxlama yazı işi (quiz)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Oktyabr ayının ortası<br/>Dekabr ayının ortası</b> | <b>10 bal<br/>(5+5)</b> |
|                                               | <b>Kurs işi</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Noyabr-Dekabr</b>                                  | <b>8 bal</b>            |
|                                               | <b>Prezentasiya</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>Noyabr-Dekabr</b>                                  | <b>7 bal</b>            |
|                                               | <b>Final imtahanı</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>Yanvar</b>                                         | <b>40 bal</b>           |
|                                               | <b>Yekun</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                       | <b>100 bal</b>          |
| <b>Qaydalar (Tədris siyasəti və davranış)</b> | <p><b>Aktivlik</b><br/>Dərslərdə, diskussiyalarda, qrup işlərində, prezentasiyalarda və elmi seminarlarda iştirak etmək.</p> <p><b>Davamiyyət</b><br/>Tələbələrin bütün dərslərdə iştirakı vacibdir. Tələbələr müəyyən səbəblərdən dərslərin buraxılması (xəstəlik, ailə vəziyyəti və s.) haqqında məlumatı fakültə dekanlığına təqdim etməlidirlər. 25%-dən artıq dərslər buraxan tələbələr imtahana buraxılmır.</p> <p><b>Dərsə gecikmə</b><br/>Dərsə 10 dəqiqədən artıq gecikən tələbəyə qayıb yazılır. Buna baxmayaraq, tələbə dərslərdə iştirak edə bilər.</p> <p><b>Kurs işinə aid qaydalar:</b><br/>1. Kağızın formatı A4, şrift 12, interval 1,5, işin həcmi 4-5 səhifədən artıq olmamalıdır.</p>                                                              |                                                       |                         |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |              |                         |                              |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------------------|------------------------------|
| <p>2. Vərəqə nömrələr qoyulmalıdır.</p> <p>3. İşin tituli vərəqi olmalıdır: fənnin və mövzusunun adı, tələbənin adı, soyadı, fakültəsi və ixtisası.</p> <p>3. İş aydın yazılmalı, fikirlərin abzaslara bölünməsi məntiqi olmalıdır, hər yeni fikirdə abzasdan istifadə edilməlidir. İş giriş, iki bölüm və nəticədən ibarət olmalıdır. Giriş və nəticənin yazılma qaydası müəllim tərəfindən izah ediləcəkdir.</p> <p>4. İş yazılarkən mənbələrə, araşdırma əsərlərə və elmi məqalələrə istinad edilməlidir. İstinad qaydaları müəllim tərəfindən izah ediləcəkdir.</p> <p>5. Sonda istifadə olunmuş ədəbiyyatın siyahısı əlavə edilməlidir.</p> <p>6. İş plagiat olmamalıdır.</p> <p>Qeyd olunan qaydalara əməl etməyən tələbənin işi qəbul olunmayacaq. İş dekabr ayının sonuna kimi tələbə tərəfindən müəllimə təqdim edilməlidir.</p> <p><b>Prezentasiya işinə aid qaydalar:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tələbələr müəllim tərəfindən onlara öncədən verilən mövzu (kurs işi ilə eyni mövzu olacaq) əsasında fərdi şəkildə prezentasiyalarını təqdim etməlidirlər.</li> <li>- Prezentasiya ən az 20 slayd ən çox 25 slayd olmalıdır.</li> <li>- Hər tələbəyə təqdimat üçün 15-20 dəqiqə vaxt veriləcək.</li> <li>- Prezentasiya mövzunu tam əhatə etməlidir.</li> <li>- Mövzuya uyğun şəkillər və videolardan istifadə edilməlidir.</li> <li>- Təqdimat zamanı tələbə slaydlardan oxumamalıdır.</li> </ul> <p>Prezentasiyanın hazırlanması və təqdimatında qaydalara əməl etməyən tələbənin bəlişindən kəsiləcəkdir. Dekabr ayının sonuna qədər prezentasiyalar müəllimə təqdim edilməlidir.</p> <p><b>Yoxlama işi</b></p> <p>İki yoxlama işi keçiriləcəkdir. Birinci yoxlama oktyabr ayının ortasında, ikinci yoxlama işi isə dekabr ayının ortasında keçiriləcəkdir. Yoxlama işinin tarixi və mövzuları müəllim tərəfindən tələbələrə öncədən elan ediləcəkdir.</p> <p>Müəyyən səbəblərdən yoxlama işində iştirak edə bilməyən tələbə müəllimə və dekanlığa öncədən məlumat verdiyi halda yoxlama işini növbəti həftədə yazsa bilər.</p> <p><b>İmtahanlar</b></p> <p>Aralıq və yekun imtahanı mövzuları tələbələrə imtahandan öncə verilir. Aralıq imtahanının sualları yekun imtahanında təkrarlanmır. Aralıq imtahanı 1-14-cü mövzuları, final imtahanı isə 15-30-cu mövzuları əhatə edir.</p> <p><b>İmtahan qaydalarının pozuntuları</b></p> <p>Aralıq və yekun imtahanları vaxtı tələbə tərəfindən imtahanın gedişini pozmaq və köçürülmələr qadağandır. Bu qaydaya riayət etməyən tələbələrin imtahan işi ləğv olunur və tələbə 0 (sıfır) qiymət ilə imtahandan kənarlaşdırılır.</p> <p><b>Fənni bitirmək qaydası</b></p> <p>Universitetin qaydalarına müvafiq olaraq kursu bitirmək üçün ümumi müvəffəqiyyət faizi 60% və yuxarı hesab edilir. Kəsiri olan tələbə bu fənni növbəti semestr və ya növbəti il təkrarən götürə bilər.</p> <p><b>Tələbələrin davranış qaydaları</b></p> <p>Dərs zamanı dərs prosesini və etik qaydaları pozmaq qadağandır. Həmçinin tələbələr arasında icazəsiz müzakirələr və mobil telefonlardan istifadə qadağandır.</p> |              |                         |                              |
| <b>Cədvəl (dəyişdirilə bilər)</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |              |                         |                              |
| <b>Həftə</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>Tarix</b> | <b>Fənnin mövzuları</b> | <b>Dərslik / Tapşırıqlar</b> |

|   | (planlaşdırılacaq) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                              |
|---|--------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| 1 |                    | <p><b>Mövzu №1 Giriş</b><br/>Sillabusla tanışlıq və orta əsrlər tarixi anlayışı. Avropanın orta əsri tarixinin mənbələri.</p> <p><b>Mövzu №2 Roma imperiyasını süqutu və orta əsrlərə keçid:</b><br/>Roma imperiyasının Qərbi və Şərqi Roma imperiyasına ayrılması. Qərbi Roma imperiyasını süquta gətirən amillər. İmperiya sərhədlərinə Barbar xalqların hücumu və makroman savaşları. İqtisadi sahədə quldar təsərrüfatın tənəzzülü, antik mədəniyyətin süqutu və xristian mədəniyyətinə keçid. Xalqların böyük köçü adlanan dövrə keçid.</p>                                                                                                                                                       | <p>Əsas dərslilər:<br/>1-4-cü ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr</p>           |
| 2 |                    | <p><b>Mövzu №3 Xalqların böyük köçü və Barbar krallıqlarının yaranması:</b><br/>IV-VII əsrlərdə xalqların böyük köçü. German, kelt, slavyan və türklərin avropa bölgəsində migrasiyası prosesi. Bu dövr antik sivilizasiyanın məhvi, feodalizmin və sosial bərabərsizliyin artması. Qərbi Roma imperiyasının ərazisində ilk barbar krallıqların yaranması. Barbar krallıqlarının daxili və xarici siyasəti.</p> <p><b>Mövzu №4 Frank dövləti:</b><br/>Şimali Galiyanın işğalı ilə Frank krallığının yaranması. Frank krallığında Meroveylər sülaləsi. Meroveylər sülaləsinə mənsub krallar və onların yürütdüyü siyasət. Karolinq sülaləsinin hakimiyyəti. Karoliqlərin daxili və xarici siyasəti.</p> | <p>Əsas dərslilər:<br/>1-4 və 7-ci ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr</p>      |
| 3 |                    | <p><b>Mövzu №5 IV-XI əsrlərdə Bizans imperiyası</b><br/>Avropada Bizans imperiyasının yürütdüyü siyasət. Bizans imperatoru Yustinianın hakimiyyət dövrü. Yustinianın yürütdü daxili və xarici siyasət.</p> <p><b>Mövzu №6 IX-XI əsrlərdə Qərbi Avropa</b><br/>IX-XI əsrlərdə Qərbi Avropa ərazisində varlığını sürdürən krallıqlar. Qərbi Avropa krallarının daxili və xarici siyasəti. Feodal münasibətlərin formalaşmasının başa çatması. Cəngəvərlərin meydana çıxması.</p>                                                                                                                                                                                                                         | <p>Əsas dərslilər:<br/>1-4 və 7-9-cü ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr</p>    |
| 4 |                    | <p><b>Mövzu №7 İngiltərə və Vikinqlər. Vikinq yürüşləri</b><br/>İngiltərədə siyasi vəziyyət. Vikinqlərin yürüşləri sırasında İngiltərə. Vinqlər tərəfindən kəşf edilən ticarət yolları. Bizans imperiyası və Vikinqlər arasında ticari münasibətlər.</p> <p><b>Mövzu №8 IX-XI əsrlərdə Şərqi Avropa</b><br/>Slavyan xalqları və mənşəyi. Xalqların böyük köçündə</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>Əsas dərslilər:<br/>1-3, 7, 10,12-ci ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr</p> |

|                        |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                               |
|------------------------|--|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                        |  | slavyan tayfalarının iştiraki. Kiev-Rus dövlətinin yaranması. Norman və Anti-Norman nəzəriyyəsinin formalaşması. Kiev-Rus dövlətinin daxili və xarici siyasəti. Polşa dövlətinin formalaşması.                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                               |
| 5                      |  | <b>Mövzu №9 Xaç yürüşləri</b><br>Xaç yürüşlərin əsas məqsədi və tarixi gedişatı. Xaç yürüşləri nəticəsində yaranan Latın krallıqları. Xaç yürüşlərinin iqtisadi, siyasi nəticələri və sonlanması.<br><b>Mövzu №10 Davamı. Quiz 1.</b>                                                                                                                                                                                        | Əsas dərsliklər:<br>1-3-cü ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr<br>Əlavə dərsliklər:<br>13-15-ci ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr |
| 6                      |  | <b>Mövzu №11 XI-XV əsrlərdə Fransa</b><br>XI-XV əsrlərdə Fransa krallarının yürütdüyü daxili və xarici siyasət. Baş ştatların çağırılması. Yüzillik müharibə. Yüzillik müharibə gedişində Fransa xalqının formalaşmasının başa çatması.<br><b>Mövzu №12 XI-XV əsrlərdə İngiltərə</b><br>Normand işğalı. İngiltərədə mərkəzləşmiş dövlətin yaranması. İngiltərənin xarici və daxili siyasəti. Tüdorların hakimiyyətə gəlməsi. | Əsas dərsliklər:<br>1-3-cü ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr                                                                   |
| 7                      |  | <b>Mövzu №13 Müsəlman Avropası</b><br>Pireney yarım adasında Kordova əmirliyi. İspaniyada ərəb mədəniyyəti. Ərəblərə qarşı İspaniyada rekonkista hərəkəti. Qranadanın ərəblərin əlindən alınması.<br><b>Mövzu №14 XI-XV əsrlərdə Şərqi Avropa</b><br>Rusyada knyazlıqların daxili və xarici siyasəti. Mascaristan krallığı. Macarların Qərbi Avropadakı hücumları. Valaxiya və Moldovanın xarici siyasəti. Polşa.            | Əsas dərsliklər:<br>1-3, 7, 10, 11,12-ci ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr                                                     |
| <b>ARALIQ İMTAHANI</b> |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                               |
| 8                      |  | <b>Mövzu №15 XII-XV əsrlərdə Almaniya</b><br>Alman krallarının daxili və xarici siyasəti. Almaniyanın İtaliya siyasəti. XV-ci əsrdə kəndli hərəkətləri.<br><b>Mövzu №16 Böyük coğrafi kəşflər və müstəmləkəçilik siyasəti</b><br>Amerika qitəsinin kəşf olunması. Hindistana dəniz yolunun kəşf olunması və ilk dünya səyahəti. Müstəmləkə sisteminin yaranması.                                                             | Əsas dərsliklər:<br>1-3 və 6-cı ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr                                                              |
| 9                      |  | <b>Mövzu №17 Davamı</b><br><b>Mövzu №18 Avropada reformasiya</b><br>Martin Lüter. Lüter hərəkəti. Reformasiya nəticəsində Avropanın sosial və siyasi həyatında baş verən                                                                                                                                                                                                                                                     | Əsas dərsliklər:<br>1-2 və 6-7-ci ədəbiyyatlardan müvafiq bölmələr                                                            |

|                       |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                |
|-----------------------|--|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|
|                       |  | dəyişiklər. Auqsburq sülhü. Avropada reformasiyaya qarşı mübarizə.                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                |
| 10                    |  | <b>Mövzu №19 Niderland milli hərəkəti</b><br>Niderland Alman imperatorluğunun tərkibində. Niderland da milli-azadlıq hərəkəti və Birləşmiş Əyalətlər Respublikasının yaranması.<br><b>Mövzu №20 Quiz 2.</b>                                                                                                                                                          | Əsas dərsliklər:<br>1-2 və 6-cı<br>ədəbiyyatlardan müvafiq<br>bölmələr         |
| 11                    |  | <b>Mövzu №21 XVI-XVII birinci yarısında İspaniya</b><br>Mərkəzləşmiş İspaniya dövlətinin yaranması. İspaniyanın Almaniyanın tərkibinə qatılması. II Filippin hakimiyyət dövrü. II Filippin vəfatından sonra İspaniya.<br><b>Mövzu №22 Tələbələrin təqdimatları:</b>                                                                                                  | Əsas dərsliklər:<br>1-2 və 6-7-ci<br>ədəbiyyatlardan müvafiq<br>bölmələr       |
| 12                    |  | <b>Mövzu №23 XVI-XVII birinci yarısında İngiltərə</b><br>VIII Henrinin hakimiyyəti. İngiltərədə reformasiyanın keçirilməsi. Yelezavetanın dövründə İngiltərənin daxili və xarici siyasəti.<br><b>Mövzu №24 Tələbələrin təqdimatları:</b>                                                                                                                             | Əsas dərsliklər:<br>1-2 və 6-7-ci<br>ədəbiyyatlardan müvafiq<br>bölmələr       |
| 13                    |  | <b>Mövzu №25 XVI-XVII birinci yarısında Fransa</b><br>Fransada vətəndaş müharibəsi. Burbonlar sülaləsinin hakimiyyətə gəlməsi. Burbonların daxili və xarici siyasəti. Fransanın otuzillik müharibəyə qatılması.<br><b>Mövzu №26 Quiz 2.</b>                                                                                                                          | Əsas dərsliklər:<br>1-2 və 6-cı<br>ədəbiyyatlardan müvafiq<br>bölmələr         |
| 14                    |  | <b>Mövzu №27 Tələbələrin təqdimatları v</b><br><b>Mövzu №28 XVI-XVII birinci yarısında İtaliya</b><br>İtaliya müharibələri. Müharibədən sonra İtaliyanın sosial, iqtisadi və siyasi vəziyyəti. İspan ağalığının bərqərar olması.                                                                                                                                     | Əsas dərsliklər:<br>1-2 və 7-ci<br>ədəbiyyatlardan müvafiq<br>bölmələr         |
| 15                    |  | <b>Mövzu №29 XVI-XVII birinci yarısında Şərqi Avropa</b><br>Şərq slavyanları XVI əsrdə. IV İvanın daxili və xarici siyasəti. Rusiya XVI-XVII əsrlərin sonlarında. Romanovlar sülaləsinin hakimiyyəti. Polşanın daxili və xarici siyasəti.<br><b>Mövzu №30 Otuzillik müharibə</b><br>Müharibənin səbəbləri və gedişatı. Vestfal sülhündən sonra Avropa diplomasiyası. | Əsas dərsliklər:<br>1-2, 6, 7, 11,12-ci<br>ədəbiyyatlardan müvafiq<br>bölmələr |
| <b>FİNAL İMTAHANI</b> |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                |

## **Kurs işi və prezentasiya mövzuları:**

1. Akvitanyalı Elyanora
2. Anna Boleyn
3. Aslanürəkli I Riçard
4. Böyük Karl
5. Elizaveta Tüdor
6. Fateh I Vilhelm
7. Filip Gözəl
8. Hospitalyerlər Ordeni
9. I Baudouin
10. I Fridrix Barbarossa (Almanya kralı)
11. I Knud
12. II Filipp (İspanya Kralı)
13. İmperator I Yustinian
14. IV Baudouin
15. IV Henri (Alman kralı)
16. İvan Qroznıy
17. Janna D'Ark
18. Katerina de Mediçi
19. Knyagina Olga
20. Knyaz Rurik
21. Kordinal Rişelye
22. Mariya Stüart
23. Martin Lyuter
24. Nika Üsyanı
25. Orta əsrlər Avropasında qadın hüququ
26. Orta əsrlər Avropasında Cadugərlər
27. Tampliyerlər Ordeni
28. Tevton Ordeni
29. Tomas de Torkvemada
30. Tomas Mor
31. VIII Henri (İngiltərə kralı)
32. Vlad Drakula
33. Vorfolomey gecəsi
34. Yan Hus
35. Zoe Porfirogenita